

**‘Specialization in ICTs and Special Education: Psychopedagogy
of Integration’ Postgraduate Program**
**DEMOCRITUS UNIVERSITY OF THRACE Department of Greek
Philology in collaboration with**
**NCSR DEMOKRITOS Informatics and Telecommunications
Institute**

**CASE STUDY OF A PRESCHOOL CHILD WITH AUTISMS SPECTRUM
DISORDER (ASD) - TEACHING SOCIAL/EMOTIONAL SKILLS
THROUGH SOCIAL INTERACTIVE STORIES VIA SCRATCH PROGRAM**

VOURNOUKA IOANNA

**POSTGRADUATE
THESIS**

Athens
2022

ABSTRACT

The object and purpose of this work is to improve the social and emotional skills of a toddler with autism, through the cognitive strategy of social stories. Another dimension that this research proposal seeks to give, is the interactive character that can be given to social stories. The study aims to highlight the interactive social history, as a teaching method, as well as the positive effects that can result from the use of social stories, through ICT, in learning social and emotional skills in children with ASD. This research concerns a case study, with a selected sample, a toddler boy, five years old who attends a Public Unified Kindergarten of Komotini, in Greece, who has been diagnosed with autistic disorder, high functionality.

The materials of the study concern the digital environment Scratch 3, the program chosen for the creation and display of interactive videos. It is considered an internationally renowned educational multimedia programming environment, a visual programming language and belongs to the category of programming environments for beginners.

The findings that emerged and were recorded, from the implementation of the personalized program, are remarkable material that can support, enrich and supplement the findings that have already emerged from similar research.

Keywords: ASD, Social Stories, Interactive Programs, Emotion Recognition, Empathy, Social Skills

References

- Acar, C., Tekin-Iftar, E., & Yikmis, A. (2017). Effects of mother-delivered social stories and video modeling in teaching social skills to children with autism spectrum disorders. *The Journal of Special Education, 50*(4), 215-226.. Μεταφορτώθηκε στις 3/10/2021 από <https://journals.sagepub.com/doi/full/10.1177/0022466916649164>
- Allison, C., Auyeung, B., & Baron-Cohen, S. (2012). Toward brief “red flags” for autism screening: the short autism spectrum quotient and the short quantitative checklist in 1,000 cases and 3,000 controls. *Journal of the American Academy of Child & Adolescent Psychiatry, 51*(2), 202-212. Μεταφορτώθηκε στις 5/10/2021 από <https://doi.org/10.1016/j.jaac.2011.11.003>
- American Psychiatric Association, D. S., & American Psychiatric Association. (2013). *Diagnostic and statistical manual of mental disorders: DSM-5* (Vol. 5). Washington, DC: American psychiatric association.
- Αντωνίου, Α. Σ., & Δαλιανά, Ν. (2017). Αιτιολογικοί παράγοντες των διαταραχών αυτιστικού φάσματος (ΔΑΦ). *Πανελλήνιο Συνέδριο Επιστημών Εκπαίδευσης, 2016*(1), 137-151. Μεταφορτώθηκε στις 24/04/20 από <https://eproceedings.epublishing.ekt.gr/index.php/edusc/article/view/836/1115>
- Bryman, A. (2017). *Μέθοδοι κοινωνικής έρευνας*. Αθήνα: Gutenberg
- Carrascosa-Romero, M. C., & De Cabo-De La Vega, C. (2015). The comorbidity of ADHD and Autism Spectrum Disorders (ASDs) in community preschoolers. *ADHD-New Directions in Diagnosis and Treatment, 109-162*. Μεταφορτώθηκε στις 12/12/20 από <https://www.intechopen.com/chapters/49117>
- Chamberlain, B., Kasari, C., & Rotheram-Fuller, E. (2007). Involvement or isolation? The social networks of children with autism in regular classrooms. *Journal of autism and developmental disorders, 37*(2), 230-242. Μεταφορτώθηκε στις 20/12/20 από <http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.472.9620&rep=rep1&type=pdf>
- Clark, A. (2005). Listening to and involving young children: A review of research and practice. *Early child development and care, 175*(6), 489-505. Μεταφορτώθηκε στις 15/09/21 από <https://doi.org/10.1080/03004430500131288>
- Γαλάνης, Π. (2020). *Εκπαίδευση μαθητών και μαθητριών με Διαταραχή Φάσματος: Καλές πρακτικές για τη σχολική τους ένταξη*. Αθήνα: Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής. Ινστιτούτο τεχνολογίας υπολογιστών «Διόφαντος»
- Γελαστοπούλου, Μ. & Παπαμιχαλοπούλου, Ε. (2020). *Οδηγός εκπαιδευτικού για την ανάπτυξη*

κοινωνικών, συναισθηματικών δεξιοτήτων, δεξιοτήτων ζωής και αυτόνομης διαβίωσης για μαθητές με αναπηρία μέσω Κοινωνικών Ιστοριών. Αθήνα: Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής. Ινστιτούτο τεχνολογίας υπολογιστών «Διόφαντος»

Ghanouni, P., Jarus, T., Zwicker, J. G., Lucyshyn, J., Mow, K., & Ledingham, A. (2019). Social stories for children with autism spectrum disorder: Validating the content of a virtual reality program. *Journal of autism and developmental disorders*, 49(2), 660-668. Μεταφορτώθηκε στις 3/10/2021 από <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/30203311/>

Γλέζου Κ., Ιωσηφίδου Μ., (2019). Δημιουργώ ψηφιακά έργα προγραμματίζοντας στο περιβάλλον Scratch 3.0. *Πρακτικά Εργασιών του 10ου Πανελληνίου Εκπαιδευτικού Συνεδρίου των Εκπαιδευτικών για τις ΤΠΕ «Αξιοποίηση των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας στη Διδακτική Πράξη»*. Ρόδος, 12-14 Απριλίου 2019 Μεταφορτώθηκε στις 14/01/2022 από https://blogs.sch.gr/glezou/files/2020/02/2019_scratchday_rodos-glezou.pdf

Goleman, D. (1998). *Η συναισθηματική νοημοσύνη στο χώρο της εργασίας*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Γκονέλα, Ε.Χ. (2006). *Αυτισμός: Αινίγματα και Πραγματικότητα: Από τη Θεωρητική Προσέγγιση στην Εκπαιδευτική Παρέμβαση: Για γονείς, εκπαιδευτικούς Γενικής και Ειδικής Αγωγής και νηπιαγωγούς*. Αθήνα: Εκδόσεις Οδυσσέας.

Gray, C. (2010). *The new Social Story™ book: Revised and expanded 10th anniversary edition*. Arlington, TX: Future Horizons.

Gray, C. (2016). *Κοινωνικές Ιστορίες- Αυθεντικές Ιστορίες*. Αθήνα: Γλαύκη

Δαφέρμου Χ., Κουλούρη Π., & Μπασαγιάννη Ε. (2008). *Οδηγός Νηπιαγωγού-Εκπαιδευτικοί σχεδιασμοί, Δημιουργικά περιβάλλοντα μάθησης*. Αθήνα: Οργανισμός Εκδόσεων Διδακτικών Βιβλίων

Stathopoulou, A., Loukeris, D., Karabatzaki, Z., Politi, E., Salapata, Y., & Drigas, A. (2020). Evaluation of Mobile Apps Effectiveness in Children with Autism Social Training via Digital Social Stories. *International Journal of Interactive Mobile Technologies (IJIM)*, 14(03), pp. 4–18. Μεταφορτώθηκε στις 12/02/22 από <https://doi.org/10.3991/ijim.v14i03.10281>

Κάκουρος Ε. & Μανιαδάκη Κ. (2006), *Ψυχοπαθολογία παιδιών και εφήβων*. Αθήνα: Τυπωθήτω-Γ. Δαρδάνος

Καραντάνος, Γ (2003). «Αναδόμηση»-ΕΠΕΑΚ 2. *Δοκίμια Επιμόρφωσης*. Αναβάθμιση του θεσμού της Εκπαίδευσης ατόμων με αυτισμό στην Α/βθμια και Β/βθμια Εκπαίδευση. Αθήνα ΕΚΤ (Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης). Μεταφορτώθηκε στις 12/01/22 από <http://edu->

gate.minedu.gov.gr/amea/prakseis_epeaek/dokimia_ekseidikeyshs.pdf

Kim, S. H., & Lord, C. (2013). *The neuroscience of autism spectrum*. Μεταφορτώθηκε στις 12/01/22 από <https://doi.org/10.1016/B978-0-12-391924-3.00002-8>

Μαυροπούλου, Σ. (2011). Αποτελεσματικές εκπαιδευτικές προσεγγίσεις και διδακτικές στρατηγικές για τα παιδιά στο φάσμα του αυτισμού. *Ειδική Αγωγή: Από την έρευνα στη διδακτική πράξη*, 83-134. Αθήνα: Πεδίο.

Μισαηλίδη, Π., και Παπούδη, Δ. (2017). Έκφραση, αντίληψη και κατανόηση συναισθημάτων στον αυτισμό: Ψυχολογικά και νευροβιολογικά ευρήματα. *Το Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών*, 14(54). Μεταφορτώθηκε στις 27/12/19 από <http://ojs.lib.uth.gr/index.php/tovima/article/view/256/197>

Ναούμ, Ε. (2021) *Επιμορφωτικό – υποστηρικτικό υλικό Πράξη: «Επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στις δεξιότητες μέσω εργαστηρίων» (MIS 5092064). Δεξιότητες 21ου αιώνα (4cs) Δεξιότητες ζωής. Φροντίζω το Περιβάλλον*. ΙΕΠ Μεταφορτώθηκε στις 5/09/21 από https://elearning.iep.edu.gr/study/pluginfile.php/154927/mod_resource/content/16/erde_fp1.pdf

Norrelgen, F., Fernell, E., Eriksson, M., Hedvall, Å, Persson, C., Sjölin, M., & Kjellmer, L. (2015). Children with autism spectrum disorders who do not develop phrase speech in the preschool years. *Autism*, 19(8), pp. 934-943. Μεταφορτώθηκε στις 12/12/20 από <https://doi.org/10.1177/1362361314556782>

Νομικού, Χ. (2021). *Δεξιότητες: Δεξιότητες ζωής Δεξιότητες του νου. Φροντίζω το Περιβάλλον Οικολογία: Φιλοζωία- Δικαιώματα των ζώων και αειφορία*. ΙΕΠ Μεταφορτώθηκε στις 15/09/2021 από https://elearning.iep.edu.gr/study/pluginfile.php/155130/mod_resource/content/6/erde_p3.pdf

Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας. (1997). *Ταξινόμηση ICD-10 ψυχικών διαταραχών και διαταραχών συμπεριφοράς: Κλινικές περιγραφές και οδηγίες για τη διάγνωση*. Αθήνα: Βήτα Ιατρικές Εκδόσεις

Παπαμιχαλοπούλου, Ε. (2021). *Κοινωνικές ιστορίες. Μοιράζομαι τα παιχνίδια με τους φίλους μου*. Αθήνα: Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής. Ινστιτούτο τεχνολογίας υπολογιστών «Διόφαντος»

Παπαμιχαλοπούλου, Ε. (2021). *Κοινωνικές ιστορίες. Πώς χαιρετάω και πώς αποχαιρετάω*. Αθήνα: Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής. Ινστιτούτο τεχνολογίας υπολογιστών «Διόφαντος»

Παπαμιχαλοπούλου, Ε. (2021). *Κοινωνικές ιστορίες. Τι είναι λύπη*. Αθήνα: Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής. Ινστιτούτο τεχνολογίας υπολογιστών «Διόφαντος»

Sunagul, S. B., Vuran, S., & Akbulut, Y. (2017). Design and use of interactive social stories for

children with autism spectrum disorder (ASD). *Contemporary Educational Technology*, 8(1), pp.

1-25. Μεταφορτώθηκε στις 10/12/20 από τον ιστότοπο <https://doi.org/10.30935/cedtech/6184>

Τσιόπελα, Δ., & Τζιμογιάννης, Α. (2018). Οι ΤΠΕ στην εκπαίδευση ατόμων με Διαταραχές

Αυτιστικού Φάσματος: Βιβλιογραφική επισκόπηση. *Θέματα Επιστημών και Τεχνολογίας στην Εκπαίδευση*, 10(1), 19-35. Μεταφορτώθηκε στις 27/12/19 από

<http://earthlab.uoi.gr/thete/index.php/thete/article/view/280/151>

Τσίντζος, Π (2021). *Μεθοδολογία εμπύχωσης δεξιοτήτων: Διαχείριση Σταδιοδρομίας -*

Επιχειρηματικότητα - Γνωριμία με Επαγγέλματα. ΙΕΠ Μεταφορτώθηκε στις 15/09/21 από

https://elearning.iep.edu.gr/study/pluginfile.php/201720/mod_resource/content/9/erde_dk_5.pdf

Επίσημη ιστοσελίδα του Scratch: <https://scratch.mit.edu/>